

מסורת הש"ס

(א) מכות ה: [ע"ש תוספתא
סנהדרין פ"ו], (ב) צ"צ נו,
(ג) [כתובות לג, ב"ק פ"ג:],
(ד) [ע"ב, (ה) [צ"ל בשני],
(ו) [עין רש"ל ורש"ש],
(ז) רש"ל כתב זה הדיבור
מיותר, (ח) [שם:],

מוסף רש"י

עד שירומם שניה.
 ויהי ויבט עיניו עד שיקד עמו
 ואמר נח (פסוק ט) כל
 נקום שנאמר עד הרי כאן
 שנים עד שיעורן כל המבוס
 (תנ"ך) (מכות) ויחגיגו ויבנינו
 שלשה אחין ואחד
 מצטרף עמם. ודעו כי
 כל שנים שלשה ואלו שנים
 האלו שאלוהי מביא עד
 אלו (רש"י) ונח (פסוק ט)
 עדיין. ודעו כי
 עומקן שלשה וזה מקשר
 אלו אל מקשרי אלו
 כלל שני עדים קרובים
 בעצות אלו
 עדות אחת לדומה.
 חזונו משלים ביניהם וגם
 אין חיונו עד חזונו כולם
 (פסוק ט).

רבינו חננאל

בנים להודי כנון ארזון
ואילפיו להודי מנן מן
ושפטמן און ליהובת אל
וימור אבות על הבן אמאי
כתב בניס ללמוד אשפיליו
בית הלהודי דערותן טעל
עונו לעלמא מנן מן כנון
ברות ארזון ואילפיו
לעלמא דערותן טעלה.
בא ומי רב חמא
למשפטמן מדימס וזממן
ובא רבא ודחה מהא דתיס
כפ' ארזון הבתינן ג' חיתין
כפ' מצורין עמקון חי
ושפטן הכי אמר אן דבניס
לעלמא כשרין חן לכותב
קרל אל וימור אבות על
בניס וון אל וימור על
אבותם ובניס למה לי אלל
אפי' עונו לעלמא אשפיליו.
אשכחן אזא אביו כון אזא
אמו אזא חמא רבא חזי
(אמו) [אביו]. ששינו
כשכתבתו מנן מן וישפטמן
מדרבתיס אבות אבות
וימנן דלא צריך הוהו ליה
למכתב אל וימור אבות
על בניס ובבני אל וימור
עליהן. אבות דרבתיס
רחמנא חזי וימנן למה לי
אין לו ענין קלרובי
האב תתנו ענין קלרובי
האב. אשכחן שערותן
כטלה לחובה מדרבתיס אל
וימור דערותן הקדריס אמ
יעידו [למכות] וימנן או
לעלמא מניין חי דערותן
כטלה וישפטמן מדרבתיס
וימור חזי וימנן למה לי
דהוה ליה למכתב אל
וימור אבות על בניס
ובניס על אבות וימור
וימור חזי וימנן למה לי
אלא אם איני ענין קלרובי
דלא הוה צריך ליה תתנו
ענין לכותב ודריבתיס פשט
והא דערותן דענין ממונות
דרכיב משפט אחד יהיה
לכס: **אמר** רב (אחא)
אבא אל יעיד אל
הוה רבתיס אבא (אבי)
[אין אל חמא רבא אזא וימנן]
וחתנין פי' כנון יעקב
אביו בן יעקח אביו
שפגעל שורא אזא רבתיס

זה בורר פרק שלישי סנהדרין

אשכנח אבות **לנני**. ראוּבֵן לָבֵן שִׁמְעוֹן דִּהְיִינוּ אַחִי אֲבִיו: **וְנָנִים** אֲלֵאלֹהִים. בֵּן שִׁמְעוֹן לְרֹאשִׁיב דִּהְיִינוּ בֵּן אַחִיו. וְכֵן שָׁב אֲבוֹת לַהֲדִיר דֵּהָא **בְּנֵי** מִכָּה דִּידֵהוּ קָא אִתּוּ וְאִימְעִיטוּ לֵהוּ מֵהָא קִרָּא אַחִיו וְנָנוּ וְאִי לִיכְנוּב לֹא יוֹמְרוּ אֲבוֹת עַל בְּנֵי.

אשכחן אבות לבנים ובנים לאבות וכו"ש
אבות להרדי בנים לבנים מגלן א"כ ליכתוב
קרא לא יומתו אבות על בן מאי בנים
דאפילו בנים להרדי אשכחן בנים להרדי
בנים לעלמא מגלן אמר רמי בר חמא סברא
הוא כדתניא^א "אין העדים נעשין זוממין עד
שיזומו שניהן ואי ס"ד בנים לעלמא כשרין
נמצא עד זומם נהרג בעדות אחיו אמר ליה
רבא וליטעמך הא^ב דתנן^ג שלשה אחין וא
מצטרף עמהן הרי אלו ג' עדיות והן עדות
אחת להזמה נמצא עד זומם משלם ממונ
בעדות אחיו אלא הזמה מעלמא קאתי ה"ג
הזמה מעלמא קאתי אלא א"כ ליכתוב קרא
ובן על אבות אי נמי הם על אבות מאי
"ובנים אפילו בנים לעלמא אשכחן קרובי
האב קרובי האם מגלן אמר קרא אבות
אבות תרי זימני אם אינו ענין לקרובי האב
תניהו ענין לקרובי האם אשכחן לחובה
לזכות מנא לן אמר קרא יומתו יומתו תרי
זימני אם אינו ענין לחובה יתנהו ענין
לזכות אשכחן בדיני נפשות בדיני ממונות
מגלן אמר קרא^ד משפט אחד יהיה לכם
משפט השוה לכם אמר רב אחי אבא לא
יעיד לי הוא ובנו וחתנו אף אני לא אעיד
לו אני ובני וחתני ואמאי הו"ל שלישי
בראשון ואנן^ה בשני תנן בשני בראשון
תנן שלישי בראשון לא תנן מאי חתנו
דקתני כמתניתין חתן בנו וליתני בן בנו
מילתא אגב אורחיה קמ"ל דבעל כאשתו
ואלא הא דתני רבי חייא שמונה אבות
שהן עשרים וארבעה הני תלתין ותרתין
הוי אלא לעולם חתנו ממש ואמאי קרי ליה
חתן בנו כיון דמעלמא קאתי כדור אחר דמי
אי הכי הוה ליה שלישי בשני ורב^ו האכשר
שלישי בשני אלא רב דאמר כרבי אלעזר
דתניא רבי אלעזר אומר כשם שאחי אבא
לא יעיד לי הוא ובנו וחתנו כך בן אחי אבא

מאי חתנו דקתני מתני' חתן בנו. תימא א"כ מתני' דקתני גיסו וזנו וחתנו היינו חתן זנו אלמא חתן בן אחות אשתו פסול הלא אפי' חתן בן אשתו כשר דקתני חורגו כדלו וי"ל דכיון דחתנו הוי חתן זנו איכא למימר דחורגו לאו למעוטי בן חורגו וחתן חורגו אלא אחא למעוטי בן בן חורגו וחתן בן חורגו: **שמונה** אבות שהן ב"ד. איכא טובא דלדא נינהו אלא לפוס ריהטא דמתני' קמשיב: **תלתין** ותרתי' הוו. הא דלא קאמר ארבעים הוו הם וצנייהס וחתניהס וחתן צנייהס וצני צנייהס משום דלא קתני להו כהדיא במתני' אי נמי שס חתנות חד הוא: (תלתין ותרתי' הוו. פי' הקונט') דחתן צנייהס לא חשיב דשס חתנות חדא הוא ור"י אומר דצני צנייהס לא חשיב משום דלא קתני להו במתני' כהדיא):

כִּיּוֹן דַּמְעָאֵמָא אֲתִי בְּדוֹר אַחֵר דְּרַבִּי
פ"ה וְהָא דִּלְנָא אֲקַשֵּׁי לִיָּה
לְרַב כִּיּוֹן דַּמְרַת כְּדוֹר אַחֵר דְּמִי
אֲמַחֲזִי פְסוּל חֲתָנוּ לֵאחִי אֲצִי הוּא לִיָּה
רַבִּיעִי בְּרֵאשׁוֹן מִשּׁוּם דְּקַשֵּׁי לִיָּה
מִילְתָּא אַחֲרִיתָּא הִקְשָׁה ה"ר יוֹסֵף
אֲחִי ה"ר אֶלְרִי"ף דַּלְמָא לֹא מְקִישִׁי
לְרַב דַּלְכָּשִׁי ג' בְּשַׁנִּי דְקֹאֲמֵר אֲחִי
אֲבָא לֹא יַעֲיֵד לִי הוּא וְכוּ וְחֲתָנוּ
וְחֲתָנוּ בְּדוֹר אַחֵר דְּמִי א"כ פְּסוּל שְׁלִישִׁי
בְּשַׁנִּי וְתִיכָּן הִר"ף אֶה"נ דְּהוּא מְנִי
לְקַשְׁשׁוּי הִכִּי אִלָּא מִשּׁוּם דַּלְכָּשִׁי לִיָּה
מִילְתָּא אַחֲרִיתָּי לֹא אִסְקִי אֲדַעְמִיָּה
דְּהִכִּי נָמִי מִירְכָּן בְּשִׁטָּת הַקּוֹנְטְרָס:
רַב דַּמְרַב בְּר' אֲדַעְיֹור. אֹמֵר ר' ר"ת
דְּקֹן הִלְכֵּה דְשְׁלִישִׁי בְּרֵאשׁוֹן
פְּסוּל כְּדֻמְרוּכָה בְּר' יֵשׁ נֹחֲלִינִי (ד' צ"ג ד' קִמָּת:
שם) דְּשִׁלְחַן בְּפִי ר' אֲבָא לְרַב יוֹסֵף בְּר
חֲמַח הִלְכֵּה שְׁלִישִׁי בְּשַׁנִּי כֶּשֶׁר וּמִשְׁמַע
הָא בְּרֵאשׁוֹן פְּסוּל וְאִמֵּר הַתַּסִּי דְּהִכִּי
הִלְכֵּתָּא וּבִירוּשָׁלַיִם נָמִי אֲמַרְנָי מִשֶּׁה
מִמֶּנּוּ לֹהַעֲיֵד בִּזְשָׁת פִּנְחָס וְאִמֵּר ר'
יֹוחָנָן כֶּשֶׁר וּמִדְּנֻקָּת אֲשֶׁת פִּנְחָס
מִשְׁמַע דְּלִפְנֵחָס לֹא יַעֲיֵד דְּהוּא שְׁלִישִׁי
בְּרֵאשׁוֹן וְהִי דִּלְנָא אֲמַרְיָנָא אֶשֶׁה
כְּעֻלָּה וְהִי הִכָּא בִּזְשָׁת חוֹרִינָא מִשּׁוּם
דְּהַתָּס אִתְפַּגַּל דְּרַב:

ג'סו

לא יעיד לי הוא ובנו וחתנו ואבתי הוה ליה שלישי בשני ורב אכשר שלישי בשני רב סבר ליה כוותיה כהדא ופליג עליה כהדא מאי טעמא דרב דאמר קרא לא יומתו אבות על בנים ובנים לרבות דור אחר ורבי אלעזר על בנים אמר רחמנא פסולי דאבות שדי אבנים אמר רב נחמן אחי חמותי לא יעיד לי בן אחי חמותי לא יעיד לי בן אחות חמותי לא יעיד לי ותנא תונא בעל אחרות ובעל אחרות אביו ובעל אחרות אמו הן ובניהן וחתניהן אמר רב אישי כי הוינן כי עולא איבעי לן אחי חמיו מהו בן אחי חמיו מהו בן אחות חמיו מהו אמר לן תניתוה אחיו ואחי אביו ואחי אמו הן ובניהן וחתניהן רב איקלע למוכן בגולה

מילתא אחרייתא אקשי ליה עד דלפקיה מהאי טעמא לגמרי: אי הכי. דחתן נמי כדור אחר דמי ליה שלישי פסול להעיד בשני ורב אכשר שלישי בשני דקאמר אף אני לא אעיד לו אני ובני אבל יא: ולעולם חתן לאו כדור אחר דמי ורב דפסול שלישי בראשון כר' אלעזר דאמר שלישי בשני גמ' כותיה דלמרינן ביש נוחלין (ב"ב ד' קמח). דשלישי י בראשון כשר והלכתא כותיה דרב מדכתריאוי בשני ורב שלישי בראשון נפקא ליה מדכתבינן בנים (דברים כד) הוו שנים וי"ו לרבות בני גנים. דפסולין כרב סבירא ליה דוי"ו לרבות אחא ודריש על בנים למימר דכל דפסילי לאבות פסול לבנים הלכך פסול: וטעם חונא. תנא דידן כמו אבונא אחונא: חתן בעל אחותי פסול לי ואני לו שאני אחי חמותו ולחתן בעל אחותי אחי בן אחות חמותי אני. מילתיה דרב נחמן מחתניהן דקתני מתני' יליף וכן מילתיה אחי אמו שפסולין לו והוא להם הוי איהו לגבייהו אחי חמיו וכן אחי חמיו וכן אחות חמיו: ויולי

כח.

עין משפט
נר מצוה

נא א מ״י פ״כ מהל' עדות
הלכה א סמג עשין כו
[טו״מ ס' לח]:
נג ב מ״י שס פכ״א הלכה
ז [טור שס וטו״ע
ח״מ ס' קמה סעי' ה]:
נד ג ד מ״י פ״ג מהל'
עדות הלכה טו סמג
לאוין רטו טו״ע ח״מ
סימן לג סעיף יוד:
נה ד ה ז ח מ״י שס הלכה
ד טו״ע שס סעיף ב:

תורה אור השלם

1. לֹא יוֹמְתוּ אָבוֹת עַל
בָּנִים וּבָנִים לֹא יוֹמְתוּ עַל
אָבוֹת אִישׁ בְּחֻטְאוֹ
וְיוֹמְתוּ: דְּבָרִים כֹּד טז
2. מִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה
לָכֶם בְּגֵר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי
אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:
וְיִקְרָא כֹד כב

רבינו חננאל (המשך)

ובנחיתו בנו ועשו חתנו לו
יעידו לו' וישא אבי יעקב
וראובן בני ששכם חתני אל
ונעיד לו ואקשין אמאי
הוא ראוכל שלישי הוא כי
הוא חתן יעקב בן יצחק
והוא ששמואל הוא ראשון
והוא ראשון יצחק אחיו חתן
וראובן
ליששפאל יבא שלישי
במשפחתו שכן פסולין
האלה חתן ובעיניו שלי
בראשון ראשון בשני שלישי
פסול. ושלישין וטרנין
דבריסן פשוטין ה' ו'
ואקסונא רב במנשת ה'
אלעזר אמר דתני ר'
אלעזר אמר כסם שאחי
אבא לא יקדי' לו הוא ובנו
וחתנו לו. ואקשין ה'
רב אכסר שלישי בשני.
ופקחי רב בסר לה כותיה
דבדא דתני אחי אבא אל
יעדי' לו הוא ובנו וחתנו
ופסולי עליה חתא דרש
בסר שלישי בשני שרש
וכן הלכה ור' אלעזר אומר
כן בן אבי אבא אל יעדי'
לו הוא ובנו וחתנו לומר
שלישי בשני פסול ולית
הלכתא כותיה אפי' טעמא
דזר דייק ובניס' לומר
הבנים שהבנים בלבד
פסולין. כמו
למעלה חתן כשר דייק
ו' ר' אלעזר אמר מלא
בכתיבה א' ויחמו אבות לו
פ' ביס אבי אבא ובניס'
שפוענין מינה כי ביס
נאכטא מן אב אבות ה'
ובניסין פסולין אף בניסין
וכן ובניסין פסולין ה' דור
שלישי. אמר ר' א' חתני
חתמותיו אל אחות חתני
אל יעדי' לו פ' אחי
חתמותיו הוא חתן בעל
חתמותיו חתני חתני הוא
אחות חתמותיו אף חתן
ששנינו בעל אחותו ובעל
אחות אביו ובעל אחות
אחות חתני וחתמותיו
(ובנו) אחי חתני חתן
חתמותיו בן אחות חתני הוא
חתי חתני חתני חתני חתני
הוא חתני אחי אביו בן
אחות חתני הוא חתן חתני
אחות חתני חתני חתני חתני